

Kapellehoek (Meulebeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017D400

Mei 2017

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven, Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek	6
2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site	8
2.3.3 De waardering van de archeologische site:	8
2.3.4 Impactbepaling	8
2.3.5 De bepaling van de maatregelen	8
2.4 Programma van Maatregelen.....	9
2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek	9
2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie	9
2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	9
2.4.3.1 Veldkartering	9
2.4.3.2 Proefsleuvenonderzoek.....	10
2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem	11
2.4.5 Onderzoeksstrategie en –methode.....	11
2.4.5.1 Veldkartering	11
2.4.5.2 Proefsleuvenonderzoek.....	13
2.4.6 Onderzoekstechnieken.....	15
2.4.6.1 Veldkartering	15
.....	15
2.4.7 Proefsleuvenonderzoek.....	15
2.4.8 Eventuele afwijkingen van de CGP	17
2.4.9 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	17
2.4.10 Raming inzake tijd	17
2.4.10.1 Veldkartering	17
2.4.10.2 Proefsleuvenonderzoek.....	17
2.4.11 Vondsten.....	18
2.5 Conclusie.....	18
Deel 3: Bibliografie.....	19

FIGURENLIJST (2017D400)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: illustratie van te veldkarteren zone binnen het plangebied (akker).....	11
Figuur 3: illustratie van te veldkarteren zone binnen het plangebied (akker).....	12
Figuur 4: visualisatie van deel van het plangebied dat niet te veldkarteren is omwille van de beperkte zichtbaarheid (weiland).....	12
Figuur 5: visualisatie van de te veldkarteren zone binnen de grenzen van het plangebied; akkerland. ...	13
Figuur 6: visualisatie van het onderzoeksgebied dat dient geïnventariseerd te worden door middel van proefsleuven.....	14
Figuur 7: voorstel raaien veldkartering.....	15
Figuur 8: voorstel proefsleuven.	16

TABELLENLIJST (2017D400)

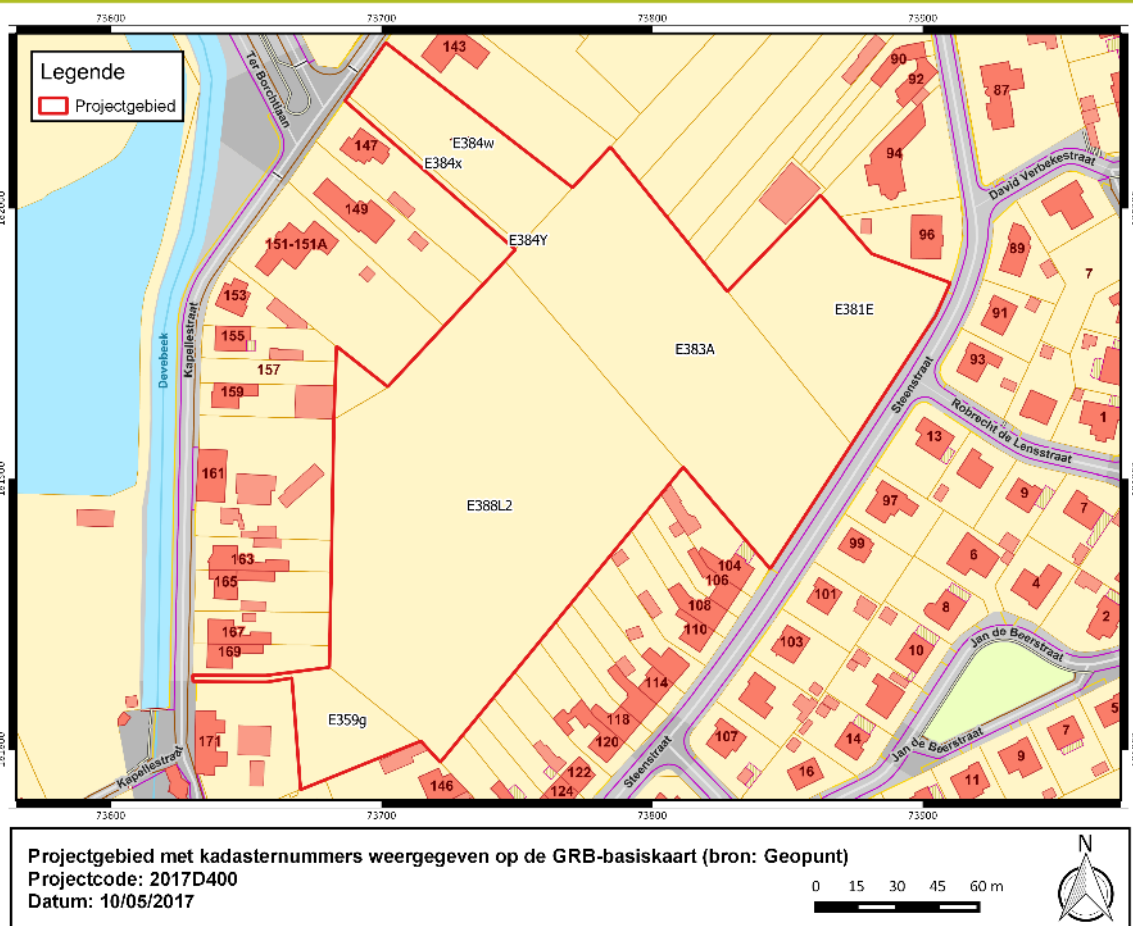
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Dumobil nv Felix d'Hoopstraat 180 8700 Tielt	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Meulebeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8760
	Adres	Steenstraat - Kapellestraat
	Toponiem	Kapellehoek
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 73515 Y _{min} = 181779 X _{max} = 73966 Y _{max} = 182092
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Meulebeke, Afdeling 1, Sectie E, nr's: 388L2, 383A, 381E, 384X, 384W, 384Y Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

Dumobil nv plant de realisatie van een verkaveling met wooneenheden en bijhorende infrastructuur aan de Kapellestraat te Meulebeke. Het terrein is ca. 2,9ha groot en bestaat momenteel uit landbouwgrond. Het terrein is vrij van bebouwing.

Het plangebied is gelegen op een westelijke uitloper van het plateau van Tielt, op de rand van het alluvium van de Devebeek. Het terrein heeft een verval van oost naar west, richting de Devebeek. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profielopbouw weer bestaand uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen. Enkel in de meest zuidelijke punt van het plangebied is een toplaag van fluviatiele afzettingen weergegeven bovenop het dekzand. De bodemkaart wijst op een relatief droge zandbodem, enkel in het gedeelte waar fluviatiele afzettingen kunnen voorkomen geeft de bodemkaart een zandleembodem weer. Het plangebied bevindt zich duidelijk in een gradiëntzone. Dit impliceert dat het terrein een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad moet hebben op jager-verzamelaarsgemeenschappen. De oostelijk gelegen heuveluitlopers van het plateau van Tielt moeten op hun beurt dan weer een grote aantrekkingskracht gehad hebben op de eerste landbouwgemeenschappen in onze contreien. De landschappelijke situatie wijst reeds op een aanzienlijk potentieel inzake archeologische resten, ook van het Mesolithicum.

Cartografisch onderzoek wijst duidelijk op een hoofdzakelijk ruraal karakter van het plangebied. Het terrein ligt met zekerheid onder de ploeg sinds de 2^e helft van de 18^e eeuw. Net ten noordwesten van het plangebied is een hoeve met walgracht weergegeven genaamd "Hooghe Poorte". Deze is nog steeds te

herkennen in het huidige stratenpatroon. Mogelijk is de archeologische neerslag van de laatmiddeleeuwse voorloper of eventuele randactiviteiten bewaard in de ondergrond.

Op het terrein zijn geen archeologische waarden gekend. De gekende waarden in de ruime omgeving betreffen hoofdzakelijk cartografische indicatoren. De regio vormt als het ware een “blinde vlek” op de Centraal Archeologische Inventaris. Gelet op het rurale karakter van de regio weerspiegelt deze schaarsheid aan gekende archeologische indicatoren eerder een gebrek aan onderzoek en niet zozeer de archeologische realiteit. Het archeologisch potentieel is puur op basis van de landschappelijke situatie aanzienlijk.

Gelet op de ligging binnen een gradiëntsituatie en het quasi volledig ontbreken van gekende waarden in de omgeving is een veldprospectie aangewezen. Zo kunnen eventueel aanwezige oppervlakkige steentijdrelicten in kaart worden gebracht. Gelet op de bodemkundige situatie is de kans op een afgedekte vondstconcentratie zo goed als onbestaand en vormt deze onderzoeksmethode de enige opportuniteit eventuele menselijke aanwezigheid tijdens het Mesolithicum vast te stellen.

Verder bestaat het verwachtingspatroon uit klassieke sporenarcheologie, direct onder de teelaarde. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting is een proefsleuvenonderzoek.

2.3 Gemotiveerd advies

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit de bureaustudie blijkt duidelijk dat het archeologisch potentieel van het plangebied, op basis van de landschappelijke situatie, aanzienlijk is. Gelet op de verwachte bodemopbouw kan uitgegaan worden van mogelijke resten direct onder de teelaarde. Eventuele steentijdresten zullen, omwille van de reeds langdurige bodembewerking, opgenomen zijn in de bouwvoor.

Verder zijn er geen argumenten om aan te nemen dat grote delen van het bodemarchief reeds verstoord zijn. Gelet op het aanzienlijk potentieel en de aard van de werken zijn een veldkartering en een terreininventarisatie aangewezen.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

In het geval van “Kapellehoek” is verder uitgebreid archiefonderzoek niet aangewezen. De geraadpleegde cartografische bronnen wijzen op een continu ruraal karakter van het plangebied dat tot op heden grotendeels bewaard is gebleven.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

In het geval van ‘Kapellehoek – Meulebeke’ is een landschappelijk booronderzoek niet aangewezen. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistocene, eolische afzettingen. Dit

impliceert een vrij éénduidige archeologische situatie, nl. klassieke sporenarcheologie direct onder de teelaarde. Enkel in de meest zuidelijke punt van het plangebied worden eventueel fluviale afzettingen van het laat-Pleistoceen of vroeg-Holocene bovenop het Weichseliaan dekzand gekarteerd. Gelet op de positie op de rand van het alluvium van de Devebeek is het meer dan aannemelijk dat zich hier geen noemenswaardig dikke kleipakketten hebben afgezet. De kans op een afgedekt archeologisch niveau is hier extreem klein. Uiteraard dient deze geologische situatie geëvalueerd te worden tijdens het proefsleuvenonderzoek door middel van strategisch geplaatste bodemprofielen, onder begeleiding van de bodemkundige.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Een geofysisch onderzoek zou in dit geval een overbodige kost betekenen. De cartografische gegevens wijzen op een hoofdzakelijk ruraal landgebruik. Er zijn geen aanwijzingen dat zich nog grote metalen of (bak)stenen structuren in de ondergrond bevinden.

-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennd archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele afgedekte vindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waardering kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van een afgedekte archeologische site. Hierbij moet erop gewezen worden dat de aandacht bij deze vorm van onderzoek niet zozeer naar sporen maar naar goed bewaarde vondstconcentraties. Dit gegeven impliceert dat bewaarde, afgedekte vindplaatsen gezocht moeten worden op landschappelijke locaties waar de kans op afgedekte archeologie reëel is.

In het geval van “Kapellehoek” is een boorcampagne met als doel de lokalisatie en waardering van een afgedekte archeologische site niet aangewezen. De Quartairgeologische kaart geeft duidelijk aan dat het de ondergrond ter hoogte van het terrein is opgebouwd uit dekzand. Gelet op de mate van landbewerking sinds de 2^e helft van de 18^e eeuw tot heden moet er van uitgegaan worden dat eventueel aanwezige vondstconcentraties integraal zijn opgenomen in de teelaarde. Hoewel in het uiterste zuiden van het plangebied fluviale afzettingen worden gekarteerd bovenop het eolisch dekzand is de kans dat deze eventuele vondstconcentraties hebben beschermd tegen de ploeg zeer onwaarschijnlijk. Er is geen verwachtingspatroon inzake afgedekte archeologie. Bijgevolg is het niet zinvol hier door middel van een verkennd archeologisch booronderzoek naar op zoek te gaan.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied “Kapellehoek - Meulebeke” is een veldkartering aangewezen. Het terrein bevindt zich in een zgn. gradiëntzone. De samenkomst van verschillende biotopen in nabijheid van een watervoerend lichaam, hier is de biodiversiteit het grootst en kunnen jager-verzamelaars het verschil in biomassa per seizoen ten volle benutten. Het is dus niet ondenkbaar dat het terrein tijdens het

Mesolithicum bezocht is door mensen. Resten uit deze periode van de menselijke en klimatologische evolutie bestaan in hoofdzaak uit vondstenconcentraties. Gelet op de bodemopbouw en de mate van landbewerking moet uitgegaan worden van een scenario waarbij deze integraal zijn opgenomen in de ploeglaag. Door een systematische visuele inspectie van het terreinoppervlak kunnen nog wetenschappelijk waardevolle indicatoren voor eventuele steentijdaanwezigheid gerecupereerd worden. Een bijkomend argument om deze onderzoekstechniek toe te passen is het ontbreken van data op de Centraal Archeologische Inventaris. Een plaatsbezoek wees uit dat slechts een deel (ca. 1.1 ha) van het terrein in gebruik is als akker. De zichtbaarheid op de overige percelen is niet ideaal inzake oppervlakkig materiaal, gezien deze terreinen bezet worden door relatief hoog gras. Uiteraard dient deze veldprospectie uitgevoerd te worden vóór de aanleg van de proefsleuven.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

Gelet op de verwachting van klassieke sporenarcheologie, onmiddellijk onder de bouwvoor, is een proefsleuvenonderzoek de aangewezen manier om eventueel bedreigd archeologisch erfgoed in kaart te brengen. Op basis van de waargenomen relicten kan een gefundeerde beslissing genomen worden in functie van eventueel vervolgonderzoek.

2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. Daarentegen werd wel een zeker archeologisch potentieel afgeleid op basis van het landschappelijk kader.

2.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 2.3.2

2.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 2.3.2.

2.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de prospectie met ingreep in de bodem. Door middel van deze prospectie zal er een duidelijk zicht zijn over de mogelijk aanwezige relicten, cf. punt 2.3.2.

2.4 Programma van Maatregelen

2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.1.6

2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor enerzijds een veldprospectie en anderzijds een proefsleuvenonderzoek werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk (CGP artikel 5.3)

-mogelijk: een plaatsbezoek wees uit dat slechts een deel van het terrein in gebruik is als akker, minstens dit deel dient geprospecteerd te worden in functie van opgewerkt silexmateriaal. Indien delen niet weerhouden worden voor prospectie dient dit beargumenteerd te worden en geïllustreerd met voldoende beeldmateriaal.

Inzake het proefsleuvenonderzoek is het terrein toegankelijk voor een graafmachine. Buiten eventueel aanwezige leidingen worden geen fysieke obstakels voorzien waardoor een terreininventarisatie onmogelijk zou zijn.

-nuttig: gelet op het verwachtingspatroon zijn beide onderzoeksmethoden de enige manier om het archeologisch potentieel in kaart te brengen en een degelijke impactbepaling te maken van de geplande werken hierop.

-schadelijk: een veldkartering gaat niet gepaard met een ingreep in de bodem en is per definitie niet destructief voor eventueel aanwezig erfgoed. Daarnaast is een terreininventarisatie door middel van proefsleuven de enige manier om een degelijke inschatting te maken in functie van aanwezige archeologische sporen en de impact van de geplande werken hierop. Aangezien de mate van spoorbewerking in een proefsleuvenonderzoek beperkt is, blijven eventuele relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet op het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is. Gelet op het verwachtingspatroon is de kans op aantreffen van archeologische relictten uit relevante periodes reëel.

2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

2.4.3.1 Veldkartering

Doel van de oppervlakteprospectie is een inzicht verwerven in menselijke aanwezigheid tijdens de prehistorie. Gelet op de landschappelijke situatie moet het terrein een grote aantrekkingskracht gehad hebben op gemeenschappen in het Mesolithicum. Aangezien deze vindplaatsen, bestaand uit vondstconcentraties, zeer kwetsbaar zijn en de terreinen al sinds de 2e helft van de 18e eeuw onder de ploeg liggen is de kans op een bewaarde site quasi onbestaand. De veldkartering heeft bijgevolg een indicatief karakter en gaat uit van verploegd materiaal. De focus tijdens de oppervlakteprospectie ligt dus op vuursteen (artefacten en/of débitageafval). Onderzoeksvragen waarop een antwoord geformuleerd dienen te worden zijn:

-is op het terrein materiaal aanwezig dat wijst op een verploegde vindplaats?

-kan het vuurstenen vondstmateriaal opgesplitst worden in verschillende functionele groepen?

-kunnen op basis van het gerecupereerde materiaal uitspraken gedaan worden over datering en eventueel functie van de (verploegde) vindplaats?

2.4.3.2 Proefsleuvenonderzoek

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie of accumulatie door afspoeling?

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Wijzen de resten eerder in de richting van een artisanale functie?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk?)

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2017D400) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied. Hieruit kon een beduidend archeologisch potentieel afgeleid worden op basis van de landschappelijke situatie. Het verwachtingspatroon betreft enerzijds opgeploegd Mesolithisch materiaal aan de oppervlakte en anderzijds klassieke sporenarcheologie, zichtbaar direct onder de bouwvoor.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en –methode

2.4.5.1 Veldkartering

Een veldkartering bestaat uit een systematische visuele inspectie van het terrein in parallelle raaien. De focus van de veldkartering ligt op verploegde vuursteen (artefacten en/of débitageafval). Slechts een deel van het terrein is in gebruik als akker (ca. 1,1ha). De overige percelen zijn in gebruik als grasland, hier is een oppervlaktekartering niet mogelijk vanwege de slechte zichtbaarheid. De veldkartering van de betrokken percelen zal uiteraard pas kunnen plaatsvinden na het oogsten van de aanwezige gewassen. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen uitgevoerd te worden conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk artikel 7.5.

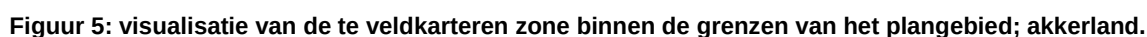
Figuur 2: illustratie van te veldkarteren zone binnen het plangebied (akker).

Figuur 3: illustratie van te veldkarteren zone binnen het plangebied (akker).

Figuur 4: visualisatie van deel van het plangebied dat niet te veldkarteren is omwille van de beperkte zichtbaarheid (weiland).

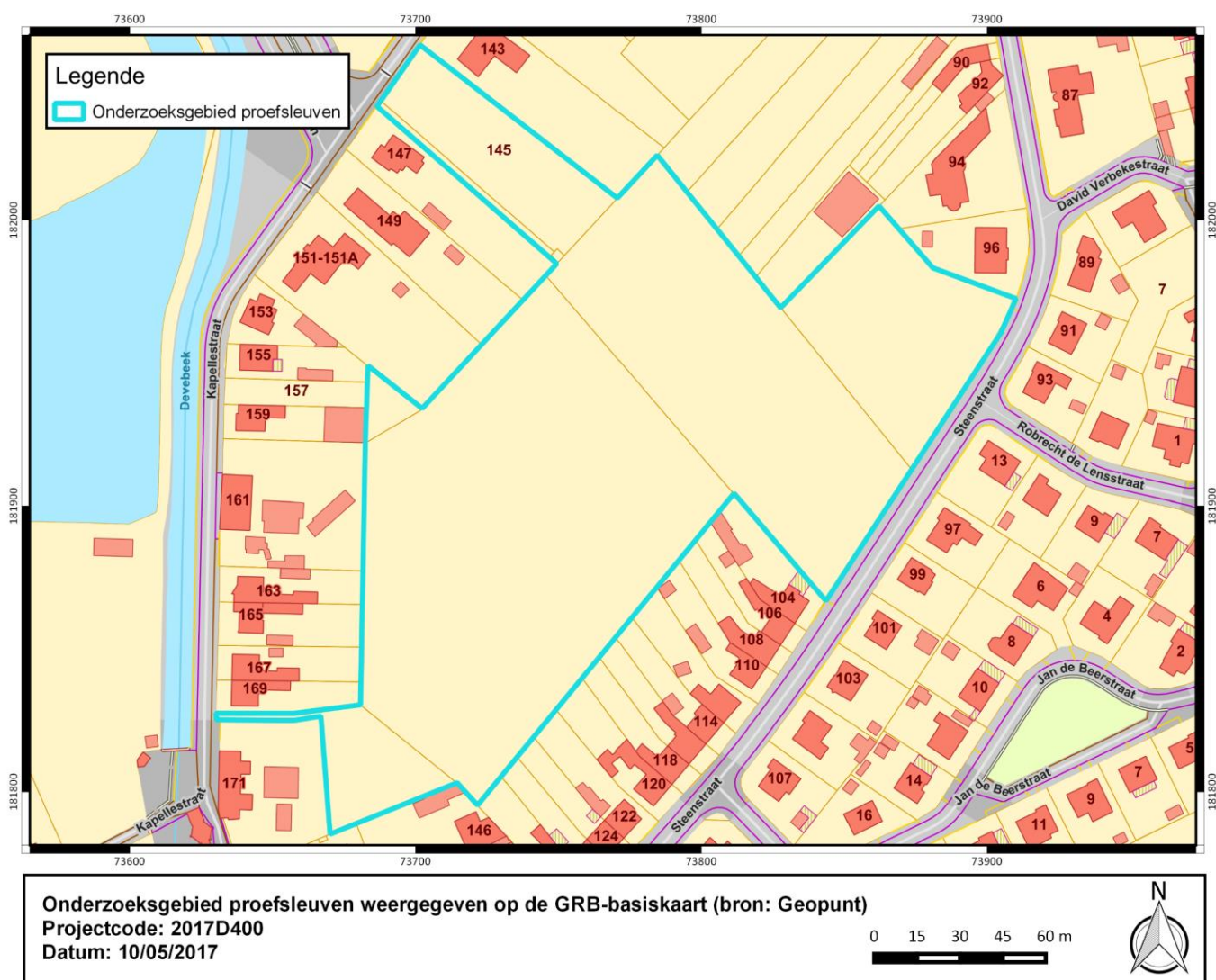
De meest geschikte onderzoeksmethode in dit dossier met betrekking tot resten direct onder de teelaarde is een onderzoek d.m.v. parallelle proefsleuven. Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het bedreigde terrein. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig parallel patroon om zo een gedegen dekking te verkrijgen en een gedegen inschatting te maken van het bodemarchief met betrekking tot de rest van het plangebied.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

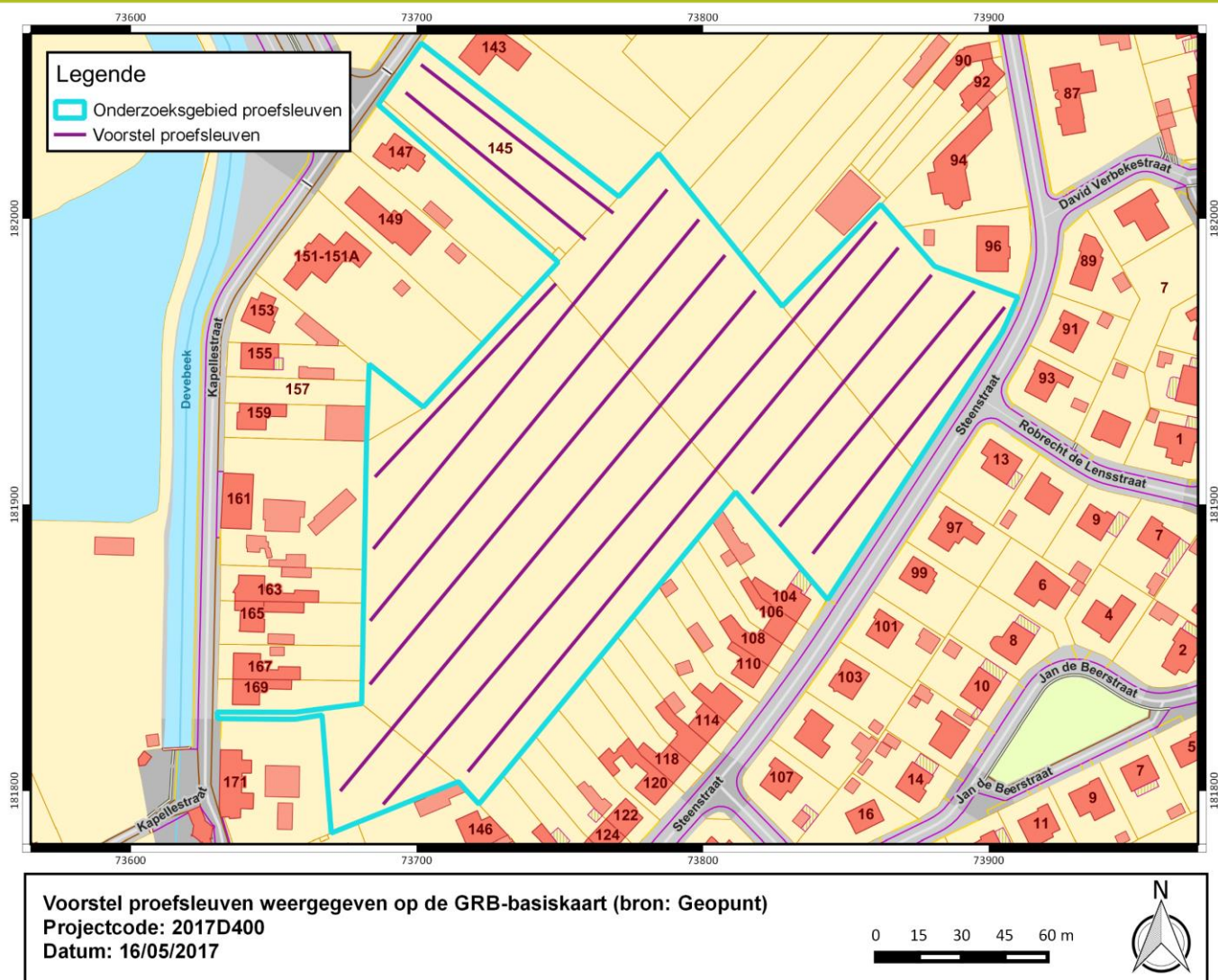
Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m. bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes beschreven in de Code van Goede Praktijk.

Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de werken (hetzij digitaal, hetzij analoog).

Gelet op de landschappelijke situatie en de aanwezige helling richting de Devebeek, is de inplanting van de sleuven gebonden door het landschap. Best wordt in dit geval gekozen voor haaks op de helling en het alluvium. Concreet betekent dit een inplanting volgens een noordoost-zuidwest as. De eigenlijke locatie van de sleuven wordt bepaald door de veldwerkleider, van de vooropgestelde dekkingsgraad en richting kan niet afgeweken worden.

Figuur 6: visualisatie van het onderzoeksgebied dat dient geïnventariseerd te worden door middel van proefsleuven.

Figuur 8: voorstel proefsleuven.

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met platte bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen (bv. Hitachi Zaxis 210). De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Gelet op de gekarteerde aanwezigheid van fluviale afzettingen is de aanwezigheid van een aardkundige vereist. Deze interpreteert de bodemprofielen. Minimaal wordt één profielkolom per sleuf aangelegd, indien mogelijk in een geschrinkt patroon. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd. Na het proefsleuvenonderzoek wordt het terrein terug in oorspronkelijke staat hersteld of conform gemaakte afspraken.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.8 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.9 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

Het projectteam wordt daarenboven bijgestaan door een aardkundige. Deze ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige waar relevant. In de opmaak van de raamprijs moet een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien worden die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

2.4.10 Raming inzake tijd

2.4.10.1 Veldkartering

- 2 dagen met team van 3
- 4 dagen verwerking
- Begeleiding specialist (min. 2u)

2.4.10.2 Proefsleuvenonderzoek

-Schatting tijd

Veldteam: 5 dagen veldwerkleider
5 dagen assistent archeoloog
5 dagen RTS medewerker
1 dag aardkundige

Kraan: 5 dagen aanleg
2,5 dag dichten

Verwerking: 7 dagen veldwerkleider
2 dag assistent archeoloog
1 dag aardkundige

2.4.11 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch proefsleuvenonderzoek conform aan de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Bij de start van het vooronderzoek met ingreep in de bodem worden door de erkende archeoloog, veldwerkleider en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en/of het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

2.5 Conclusie

Dumobil nv plant de realisatie van een verkaveling aan de Kapellestraat te Meulebeke. Het terrein is momenteel in gebruik als akker en weiland. Landschappelijk gezien is het terrein gelegen op de rand van het alluvium van de Devebeek. Quartairgeologisch gezien bestaat het terrein voor het grootste deel uit een laat-Pleistoceen eolisch dek. Dit impliceert dat archeologische resten zichtbaar zijn direct onder de teelaarde. Tijdens de bureaustudie is opgemerkt dat het terrein zich eveneens in een gradiëntsituatie bevindt. Dit betekent dat er een verhoogde trefkans is inzake Mesolithische vindplaatsen. Gelet op de bodemopbouw en de mate van landgebruik moet echter uitgegaan worden van een verploegd prehistorisch gegeven. Desalniettemin kan de recuperatie van oppervlaktemateriaal een belangrijke indicator opleveren omtrent menselijke aanwezigheid in de omgeving tijdens de steentijden waarover weinig bekend is. Daarom is een veldkartering aangewezen. Met betrekking tot eventuele resten onder de teelaarde is een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk. Enkel zo kan eventueel aanwezig erfgoed in kaart gebracht worden en een degelijke inschatting gemaakt worden van de geplande werken hierop.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt